

ESITYSLISTA

KOKOUSAIKA

torstaina 3. huhtikuuta 2025
klo. 18.01-18.47

KOKOUSPAIKKA

Loviisan hautakappeli
Läntinen harjutie 21, 07900 Loviisa

HARTAUS

OSALLISTUJAT

Agricolan suomalainen seurakunta

~~Hagfors Kari~~
Hyvönen Petri
Kekkonen Leena
Kujala Arto, puheenjohtaja
Lehto-Tähtinen Auli
Leuku Marja-Leena
~~Liski Keijo~~
Löfqvist Pirjo
Malmivaara Jouni
Noroviita Timo
~~Niemi Noora~~
Paakkarinen Markku
~~Rauha Hilppa~~
Rönkkö Anne
~~Taipale Ulla~~
Turja Juha

Rossi Reeta, varajäsen

Konttinen Lisbeth, varajäsen

Agricola svenska församling

~~Aitokari Mia, varapuheenjohtaja~~
Broman Emma
Dromberg Britta
Engström Görel
~~Granqvist Johanna~~
Lindfors Bo
Lindlöf Mona
~~Malm Kim~~
Mattsson-Turku Gerd
Nybondas Åke
~~Nylund Camilla~~
Rosenberg Thomas
~~Sundberg Olof~~
~~Weckman Lena~~

Muut osallistajat

Lindgård Stina, yhteisen kirkkoneuvoston puheenjohtaja
Alava Mikko, Agricolan suom. seurakunnan kirkkoherra
Backman Gitte, seurakuntayhtymän talouspäällikkö
Bäckman Mona, seurakuntayhtymän luonnonympäristöpäällikkö
Strandberg Anne, sihteeri

ALLEKIRJOITUKSET

Arto Kujala, puheenjohtaja

Anne Strandberg, sihteeri

PÖYTÄKIRJAN TARKASTUS

Loviisassa/sähköisesti ma 7.4.2025

Pöytäkirjantarkastajan allekirjoitus,
nimenselvennys: Markku Paakkari

Pöytäkirjantarkastajan allekirjoitus,
nimenselvennys: Gerd Mattsson-Turku

PÖYTÄKIRJA YLEISESTI NÄHTÄVÄNÄ

Aika ja paikka

Kokouksen pöytäkirja on nähtävänä sähköisellä ilmoitustaululla
8.4.-16.5.2025. <https://www.loviisanseudunseurakunnat.fi/info-ja-asiointi/hallinto/yhteinen-kirkkovaltuusto>

Tiedustele tarvittaessa tarkemmin pöytäkirjan nähtävyyttä
hallintosihteeriltä puh 044 552 4567 tai
loviisanseudunseurakunnat@evl.fi.

OTTEEN OIKEAKSI TODISTAA

Loviisassa ___/___ 20__

Allekirjoitus. Nimenselvennys: Anne Strandberg

§ 14 KOKOUKSEN AVAUS

YKV 3.4.2025
Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 18.01..

§ 15 KOKOUKSEN LAILLISUUS JA PÄÄTÖSVALTAISUUS

YKV 3.4.2024

1. Esityslista ollut esillä Loviisanseudun seurakuntayhtymän sähköisellä ilmoitustaululla 27.3.-3.4.2025. Esityslista on lisäksi ennen kokousta toimitettu yhteisen kirkkovaltuuston jäsenille sähköpostitse.
2. Todetaan yhteisen kirkkovaltuuston jäsenet.
3. Seurakunnan toimielin on päätösvaltainen kun enemmän kuin puolet jäsenistä on paikalla. (KL 15, §10:1)

EHDOTUS: Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus todetaan.

PÄÄTÖS: Todettiin.

§ 16 PÖYTÄKIRJANTARKASTAJIEN VALINTA, PÖYTÄKIRJAN TARKASTUS JA NÄHTÄVÄNÄOLO

YKV 3.4.2025

Kirkkovaltuusto valitsee kaksi pöytäkirjantarkastajaa tarkastamaan kokouksen pöytäkirjan. Valtuusto voi erikseen päättää, että pöytäkirja tai sen osa tarkastetaan heti. Pöytäkirjantarkastajat toimivat äänenlaskijoina tarvittaessa. *Pöytäkirja tarkastetaan joko sähköisesti tai seurakuntatoimistossa.* Pöytäkirja valitusosoituksin on nähtävänä 8.4.-16.5.2025 sähköisellä ilmoitustaululla <https://www.loviisanseudunseurakunnat.fi> (Halutessasi pöytäkirjan nähtäväksi, soita hallintosihteerille 044 522 4567)

EHDOTUS:

1. Pöytäkirja tarkastetaan maanantaina 7.4.2025.
2. Pöytäkirjantarkastajiksi valitaan Juha Turja ja Gerd Mattsson-Turku.
3. Pöytäkirja valitusosoituksin on nähtävänä Loviisanseudun seurakuntayhtymän sähköisellä ilmoitustaululla 8.4.-16.5.2025.

PÄÄTÖS:

1. Pöytäkirja tarkastetaan maanantaina 7.4.2025
2. Pöytäkirjantarkastajiksi valittiin Markku Paakkarinen ja Gerd Mattsson-Turku.
3. Pöytäkirja valitusosoituksin on nähtävänä Loviisanseudun seurakuntayhtymän sähköisellä ilmoitustaululla 8.4.-16.5.2025.

§ 17 TYÖJÄRJESTYKSEN HYVÄKSYMINEEN

YKV 3.4.2025

EHDOTUS: Yhteinen kirkkovaltuusto päättää, että esityslista toimii kokouksen työjärjestyksenä.

PÄÄTÖS: Ehdotuksen mukaan.

Yhteinen kirkkoneuvosto § 23   27.3.2025
Yhteinen kirkkovaltuusto   3.4.2025

§ 18   TALOUSARVION TOTEUTUMINEN 28.2.2025

YKN § 23   27.3.2025   Valmistelu talouspäällikkö Gitte Backman

Talousarvion toteutuminen per 28.2.2025 esitellään kokouksessa.

EHDOTUS:

Yhteinen kirkkoneuvosto päättää:

1. merkitä Loviisanseudun seurakuntayhtymän talousarvion toteutumisvertailut tiedoksi ja
2. lähettää raportit talousarvion toteutumisesta yhteiselle kirkkovaltuustolle tiedoksi.

PÄÄTÖS:

Yhteinen kirkkoneuvosto päätti:

1. merkitä Loviisanseudun seurakuntayhtymän talousarvion toteutumisvertailut tiedoksi ja
2. lähettää raportit talousarvion toteutumisesta yhteiselle kirkkovaltuustolle tiedoksi.

YKV 3.4.2025

EHDOTUS: Yhteinen kirkkovaltuusto merkitsee raportit talousarvion toteutumisesta tiedoksi.

PÄÄTÖS: Yhteinen kirkkovaltuusto päätti merkitä raportit talousarvion toteutumisesta tiedoksi.

Yhteinen kirkkoneuvosto § 5	13.2.2024
Yhteinen kirkkoneuvosto § 25	27.3.2025
Yhteinen kirkkovaltuusto	3.4.202

§ 19

**PERNAJAN KIRKON KORJAUKSEN HANKESUUNNITELMAN
HYVÄKSYMINE**

YKN § 25   27.3.2025   Valmistelu yhteisen kirkkoneuvoston puheenjohtaja Stina Lindgård

YKN § 5   13.2.2025

Hanketta esitteli Markku Kaarlela Granlund Oy:ltä Teamsin välityksellä.

Pernajan kirkon historia

Lyhennelmä kirkon historiasta (arkkitehti Ulla Raholan hankesuunnitelman tekstiä käyttäen):

Pernajan ensimmäinen puinen kirkko lienee rakennettu 1200-luvun jälkipuolella tai 1300-luvulla. Se on mahdollisesti aluksi ollut osa suurta Porvoon emäseurakuntaa ja saanut 1300-luvun puolivälissä kappeliseurakunnan aseman. Itsenäinen kirkkoherrakunta Pernajasta tuli viimeistään vuonna 1363. Joka tapauksessa Pernajan tiedetään olleen Porvoon kappeli 1300-luvun loppupuolella. Todennäköisesti viimeisen puukirkkonsa käyttöaikana seurakunta sai paavi Bonifacius IX:ltä vuonna 1398 anekirjeen, jossa pyydettiin uskovia avustamaan vanhan kirkon korjaamisessa tai uuden kirkon rakentamisessa.

Kivikirkon sakaristo on rakennettu kirkosta ensimmäisenä mahdollisesti 1410-luvulla. Graniitista (harmaakivestä) muurattu rakennus koostuu runkokuoneesta, sen pohjoispuolella olevasta sakaristosta ja eteläpuolisesta asehuoneesta. Runkokuoneen rakennuspiirteet ja kattorakenteiden analyysi viittaavat siihen, että runkokuoneen seinät on muurattu aikaisintaan kesäkaudella 1440. Asehuone on kuulunut alkuperäiseen suunnitelmaan ja se lienee myös muurattu 1440-luvulla. Länsipäädyn ja asehuoneen koristeelliset päätykolmiot on muurattu tiilestä ja ne ovat todennäköisesti tyypiltään ensimmäiset Suomessa. Länsioven ja asehuoneen ovien yhteydessä on koristeelliset tiiliportaalit. Kirkko on alun perin ollut kokonaan rapattu kalkkilaastilla ja kalkittu valkoiseksi.

Länsipäädyn ja asehuoneen tiilipäädyt ja -portaalit on otettu tiilipinnalle vuosien 1938–1939 restauroinnin yhteydessä. Runkokuoneen pilarit, jotka jakavat tilan kolmeen laivaan, ovat olleet alun perin rapattuja ja maalattuja ja ne on otettu tiilipinnalle vuosien 1938–1939 restauroinnissa. Neljä läntisintä pilaria ovat ristin muotoisia ja muut kahdeksankulmaisia Tiilimuuratut holvit ovat kirkon keskilaivassa muita koristeellisempia tähtiholveja. Keskilaivan kahdessa itäisimmässä holvissa ne ovat muodoltaan Markus Hiekkasen Pernajan mestariksi nimeämälle rakennusmestarille ominaiset 28-jakoiset tähtiholvit. Runkokuoneen muut holvit ovat ristiholveja, samoin sakariston holvi.

Holvit on muurattu aikaisintaan 1450-luvun alkuun mennessä.

Kirkon penkit ovat vuodelta 1939. Niiden pintakäsittelyt on viimeksi täydennetty vuonna 2003. Ikkunat on kunnostettu ja maalattu vuonna 2005.

Kirkossa tehtiin laaja restauroiva korjaus vuosina 1899–1900, jolloin kirkon lattia uusittiin asehuoneen sisäänkäynniltä alttarille asti. Aiemmin lattian peittona olleet hautakivet siirrettiin muualle säilytykseen.

Seuraavan kerran Pernajan keskiaikainen kivikirkko restauroitiin perusteellisesti vuosina 1938–1939 tehdyssä restauroinnissa. Korjaustöiden aikana kirkon lattia oli avattu kokonaan ja lattianalaiset sukuhaudat tutkittiin huolellisesti. Restauroinnin yhteydessä löydettiin keskilaivan alapuolelta kivijalusta, joka viittaa mahdollisesti paikalla aiemmin sijainneeseen puukirkkoon. Samanaikaisesti korjaustöiden kanssa avattiin kulku haudan tutkimista varten kirkon eteläpuoleisen muurin yhteydessä olevaan hautakammioon, joka sijaitsee kuorin ensimmäisen ja toisen ikkunan kohdalla, ja jonka vieressä aiemmin sijaitsi myös niin kutsuttu papinovi.

Restauroinnissa keskiaikaiset maalaukset otettiin esille kalkkausten alta. Kirkko on edelleen pääosin vuonna 1939 valmistuneen restauroinnin asussa. Kuoriaita, jossa on osia vuonna 1614 pystytetystä, vuonna 1767 puretusta aidasta, on Pernajan kirkko -esitteen mukaan alkuperäisellä paikallaan. Se palautettiin kuoriin vuonna 1939 valmistuneessa kirkon restauroinnissa. Urkulehteri on rakennettu alun perin vuonna 1699.

Korjauksen tausta:

Pernajan kirkon sakastissa tapahtunut palo toukokuussa 2023 aiheutti sen, että nokea levisi koko kirkkoon kaikkialle. Esineet ja kirkon sisätila on kokonaisuudessaan puhdistettu sekä maalipinnoissa olevien väri-irtoamien on kiinnitetty. Sähkökaappi on uusittu syksyllä 2023 ja kirkon lämmitysjärjestelmä saatiin toimimaan ennen kuin ilmat kylmenivät.

Huomattiin tämän yhteydessä, että on syytä parantaa kirkon paloturvallisuutta sekä lisätä sen energiatehokkuutta ja esteettömyyttä. Yhteinen kirkkoneuvosto perusti hankesuunnittelua valmistelevan rakennuskomitean 23.4.2024. Rakennuskomiteassa museoviraston edustaja Maarit Mannila on ollut koko ajan mukana hankesuunnitelmien laadinnassa. Haettiin suunnitteluun avustusta Kirkkohallitukselta. Hankesuunnitelma valmistuu helmikuussa 2025.

Hankkeen tavoitteet linjattiin 12.7.2024 kirjatussa tarvekartoituksessa: Toiminnallisuuden kehittämiseen liittyvät tarpeet

- esteettömyyden parantaminen
- säilytys- ja varastotilaratkaisut
- sakariston järjestelyt
- ullakon kulkusillat ja valaistus
- surulippujen sijainti
- lämmitysjärjestelmän muutos
- paloturvallisuuden kehittäminen
- äänentoisto
- murtohälytysjärjestelmä
- ukkossuojaus
- valaistuksen parantaminen

Kohteessa havaittuihin vaurioihin liittyvät korjaustarpeet, sisäpuoli

- sakariston lattian alapuolinen kellaritila ja sinne johtavat portaat
- ikkunoiden kunnostus
- ovien kunnostus ja lukituksen tarkastelu
- kosteusvauriot (papiinoven ympäristö, holveja E6, E5, Ke6 ja Ke5 kannatteleva pilari)
- sakariston paanukaton ja runkokuoneen kiviseinän välisen liittymän tarkastelu
- urkugarven palkiston kantavuuden selvitys

Kohteessa havaittuihin vaurioihin liittyvät korjaustarpeet, ulkopuoli

- vesikaton sadevedenpoisto (kourut ja syöksytörvet)
- julkisivun rappaukset
- itäpäädyn rapautumisvauriot
- kirkonkelloihin liittyvät korjaustarpeet, mm. kellonsoittoautomaatiikka

Hankesuunnitelma sisältää kaikkiin yllä mainittuihin tarpeisiin ehdotuksen, miten korjata, uusia ja parantaa Pernajan kirkkoa huomioiden sen historiaa ja ainutlaatuisuutta.

Hankkeen laajuus, toimivuus, laatu, kustannukset, ajoitus ja ylläpito

Ulkopuoliset korjaukset ja kirkon ympäristö

- Hankkeessa on kiinnitetty huomiota erityisesti kirkon paloturvallisuuteen ja toiminnallisuuden lisäämiseen. Paloturvallisuuden parantamiseen liittyvät kirkon ulkopuolella muisteluapaikan siirtäminen sakariston oven läheisyydestä kirkon pohjoispuolelle, missä sille on aiempaa väljemmät tilat.
- Kirkon puiset sadevesisyöksyt poistetaan paloturvallisuussyistä.
- Kirkon yleistä turvallisuutta lisätään parantamalla kirkon ulkopuolen valaistusta ja liittämällä valaisinpylväisiin kamerat ja kaiuttimet vartiointiin tueksi.
- Vesien hallintaan liittyvät korjaukset kirkon seinän vierustalla, jossa maanpintaa muokataan rakennuksen ympäriltä vaihtamalla maata noin 40 cm:n syvyydeltä ja leveydeltä vettä läpäiseväksi ja päällystämällä alue seulanpääkiveyksellä. Erityisesti Armfeltin haudan ja kirkon välisellä alueella vedet johdetaan kirkosta pois päin mahdollisuuksien rajoissa.
- Armfeltin haudan sortuneet reunakivet palautetaan paikoilleen ja haudalle rakennetaan portaat, jotka mahdollistavat hautakiven lähemmän tarkastelun. Maata tasataan siten, että kirkkoa ympäröiville poluille ei muodostu haitallisia painanteita tai kumpuja.
- Esteettömyyttä parannetaan korottamalla maan pintaa ja nykyistä kiveystä lähemmäksi kirkon ulko-ovien kynnysten korkoa
- Julkisivun kunto käydään läpi kokonaisuudessaan. Tarkoituksena on päästä julkisivussa jatkuvaan huoltosykliin säännöllisesti toistuvalla kalkkimaalaus käsittelyllä. Uusittavaa rappauspintaa arvioidaan olevan noin 30% seinien pinta-alasta.
- Länsipäädyn yläosasta poistetaan sinne kertynyt sammal, levä ja lintujen ulosteet. Vaurioituneet tiilet korvataan vaihtotiilillä, joita arvioidaan tarvittavan noin 50 kappaletta.
- Puiset kattoristit uusitaan sekä tervataan.
- Ukkosenjohdattimet uusitaan
- Metalliset kattotikkaat katkaistaan seinälle tulevilta osiltaan
- Ikkunoiden vesipellit maalataan.

Kirkon sisäpuoliset toimenpiteet

Toiminnallisuuden parantaminen:

- Kuorin länsipuolelta poistetaan molemmissa vaihtoehdoissa viisi lyhyttä penkkiä ja kaksi virsikirjatelinetä. Penkit korvataan kytkettävillä irtotuoleilla, joita hankitaan 25 kappaletta
- Flyygeli siirretään kuorista saarnatuolin ja kuorin väliselle alueelle.
- Kuorin edustan länsipuolen puulattiaa poistetaan noin 35m²:n alalta. Näiltä osin lattiarakenne uusitaan ja varustetaan lattialämmityksellä
- Kirkkosalin kahvitustilaan hankitaan 20 irtotuolia, kaksi pientä pöytää sekä kaksi taittopöytää. Sakaristoon hankitaan pöytä ja kaksi tuolia
- Asehuoneen länsiseinälle suunnitellaan uusi kiinteä kaapisto, joka sisältää tilat muun muassa katafalkille, surulipuille, tikkaille ja siivoustarvikkeille. Kupariarkkujen tiilijalustat puretaan ja arkut sijoitetaan uuden kaapiston päälle.
- Hankkeessa luodaan tilat kirkkokahvitukselle ja lasten leikkipaikalle poistamalla kirkon takaosasta neljä – viisi penkkiriviä. Suunnitteluvaihtoehdossa 1. (ARK3–ARK 4) esitetään lisäksi saarnatuolin luota poistettavaksi yksi penkkirivi. Lasten leikkipaikalle hankitaan kaluste kirjoille ja leikkikaluille, pöytä, neljä tuolia ja matto.
- Nykyisin runkokuoneessa asehuoneen lähellä oleva lähetysskynntelikkö siirretään kuorin eteläosaan, kuoriaidan pariovien läheisyyteen
- Kirkon käytäville hankitaan käytävämatot

Esteettömyyden parantaminen:

- Uusi esteetön sisäänkäynti muodostetaan asehuoneen kautta kirkkoon. Lisäksi kuoriin teetetään liikuntaesteisten luiska kuoriaidan pariovien kohdalle

Rakenteelliset korjaukset ja pintakorjaukset:

- Kirkon 7 ikkunaa kunnostetaan ja pintakäsittelään
- Kaikki ovet tarkistetaan ja kunnostetaan käyttökuntoon
- Puulattiat kirkkosalissa ja urkuparvella maalataan kokonaisuudessaan, samoin asehuoneen sisäkatto ja urkuparven alaosa palkkeineen
- Penkit paikkamaalataan koristemaalatuilta osaltaan restaurointimaalarin toimesta

Tekniikan parantaminen:

- Kirkkosalin lämmitys uusitaan vanhojen penkkien alla sijaitsevien konvektoreiden kaltaisilla uusilla öljytäytteisillä sähkökonvektoreilla
- Kirkon ulkopuolinen salamasuojajärjestelmä uusitaan
- Valaistusta parannetaan kirkkosalissa
- Kirkon turvallisuutta parannetaan uusimalla kirkon paloilmoitin- turvarikosilmoitus ja merkkivalojärjestelmät
- Kirkon sisätilat ja ulkoalueet varustetaan kameravalvontajärjestelmällä, josta on yhteys vartiointiliikkeen hätäkeskukseen
- Sakariston vesipiste uusitaan
- Ilmankostuttimien vesijohdot varustetaan vesivuotovahdilla
- Sakariston AV-laittekeskus uusitaan
- Kaiutinjärjestelmä uusitaan
- Urkujen, alttarin ja saarnatuolin kiinteät mikrofonit uusitaan ja saliin hankitaan kuusi kanavaa langattomia mikrofoneja
- Kohteeseen rakennetaan kirkkosalin AV-ohjauksjärjestelmä, jonka keskuslaitekaappi sijoitetaan sakaristoon.
- Urkuparvelle asennetaan kuvamonitori kanttorin käyttöön
- Asennetaan mahdollisuuksien mukaan kiinteä induktiosilmukka kirkkosalin lattiaan
- Liittimet ja rasiakalusteet uusitaan

Hankesuunnitelma kustannusarvioineen sekä pääpiirustukset liitteinä, joissa kaikki on kuvattu tarkemmin.

Lapsivaikutusten arviointi

Lapsiarviointivaikutus on tehty lapsivaltuutettujen Pamela Westerlundin ja Ulla Taipaleen toimesta. He toteavat lausunnossaan (31.1.2025) seuraavaa:

Pernajan kirkko

Leikki tilan sijoittaminen kirkon takaosaan

Kirkon takaosassa leikki tila alkaisi viimeisen penkkirivin selkänojan takaa. Suoraan selkänojan taakse voidaan sijoittaa matala säilytyshylly kirjoille ja leluille. Myös pöytä ja tuolit mahtuvat tähän tilaan. Lattialle voidaan laittaa pehmeä matto vaimentamaan lelujen ääniä. Myös sijainti urkuparven alla mahdollisesti ehkäisee leikeistä johtuvien äänten kuulumista koko kirkkosaliin. Vanhemmat voivat istua kirkkokahvipöytien ääressä jumalanpalveluksen aikana lasten leikkiessä. Kirkkokahvipöydät ja tuolit sijoitettaisiin leikki tilan taakse. Jotta tila ei tuntuisi ahtaalta, penkkejä tulisi tästä kohtaa poistaa viisi.

Leikki tilan sijoittaminen saarnastuolin viereen

Molemmissa piirustuksissa ensimmäinen penkki on jäljellä. Jos leikki tila sijoitetaan saarnastuolin viereen, tulisi myös ensimmäisen penkin edessä oleva kaide poistaa. Näin lapset voivat esteettä tulla leikkimästä takaisin vanhempiensa luo, jotka istuvat penkillä. Esimerkkiä voisi ottaa Loviisan kirkon ensimmäisestä penkkirivistä.

Säilytyshylly voitaisiin sijoittaa saarnastuolin seinän ja saarnastuoliin johtavien portaiden eteen. Pöydän sijoittaminen on vaikeampaa, koska tila on melko kapea. Toinen ehdotus on, että myös ulkoseinän puoleinen penkki poistetaan, jotta leikki tilan

kalusteille saadaan tilaa ja laitetaan pehmeä matto kaiken alle vaimentamaan ääniä.
Kysymys kuuluu, miten hyvin lasten leikin äänet kuuluvat tästä paikasta koko kirkkoon?

Muut tarpeet

Kirkossa käyvät lapset saattavat tarvita myös syöttötuolin kirkkokahvihetkeä ajatellen sekä hoitopöydän/pöydälle asetettavan hoitoalustan vaihtovaihtoa varten.

Esteettömyys

Onko asehuoneen ovissa automaattiset ovenavaustoiminnot? Onko eri kokoisilla pyörätuoleilla kokeiltu pääsyä alttarille kuorikaiteen kautta? Onko piirustuksista poistettu takimmainen penkki kuorikaiteen läpi johtavan rampin kohdalta? Ulkoseinää vasten oleva penkki, jonka tarkoituksena on ollut pääsy pyörätuolilla alttarille, poistetaan. Jos tällä penkillä istuu ihmisiä, käytävästä tulee automaattisesti liian kapea pyörätuolin kulkea.

Ulla Taipale ja Pamela Westerlund 31.1.2025

Arviot koskien esteettömyyttä. Käynti sivulta ylös alttarille on pohdinnan arvoista. Seinäpenkin poisto auttaisi tilannetta merkittävästi.

Luvat ja lausunnot:

Kirkollisen rakennukseen tehtävään olennaiseen muutokseen tarvitaan Kirkkohallituksen lupa. Ennen luvan hakemista yhteinen kirkkoneuvoston on pyydettävä lausuntoja kirkkolain ja kirkkojärjestyksen mukaan eri tahoilta; museovirastolta ja seurakuntaneuvostoilta sekä yhteistyötoimikunnalta.

Yhteinen kirkkovaltuusto tekee päätöksen hakea lupaa Kirkkohallitukselta.

Kirkkolain § 23 Lausunnot

Seurakunnan tai seurakuntayhtymän on ennen kirkollista rakennusta koskevan päätöksen tekemistä tai 21 §:n 3 momentissa tarkoitetun luvan hakemista kirkkohallitukselta varattava Museovirastolle tilaisuus antaa lausunto suunnitelmasta, joka koskee suojellun tai vähintään 50 vuotta sitten käyttöön otetun kirkollisen rakennuksen olennaista muuttamista tai purkamista taikka käyttötarkoituksen muuttamista.

Kirkkolaki 3 § 21 Kirkkovaltuuston on haettava kirkkohallituksen lupa ennen toimenpiteisiin ryhtymistä, jos asia koskee: 3) suojellun kirkollisen rakennuksen olennaista muuttamista tai purkamista taikka sen käyttötarkoituksen muuttamista

Kirkkohallituksen on ennen 21 §:n 3 momentissa tarkoitetun luvan myöntämistä varattava tuomiokapitulille tilaisuus antaa asiasta lausunto.

Kirkkolain 3 § 9 mukaan Kirkkoneuvoston on valmisteltava kirkkovaltuuston käsiteltäväksi tulevasta asiasta päätösehdotus, jollei asia koske kirkkovaltuuston toiminnan sisäistä järjestelyä.

Kirkkovaltuuston päätöksen tekemiseen vaaditaan, että vähintään kaksi kolmasosaa läsnä olevista ja enemmän kuin puolet kaikista jäsenistä sitä kannattaa asiassa, joka koskee: 2) kirkollisen rakennuksen olennaista muuttamista tai purkamista, sen käyttötarkoituksen muuttamista taikka muun kuin kirkollisen rakennuksen muuttamista kirkolliseksi rakennukseksi

Kirkkojärjestys 3 § 50 Seurakuntaneuvoston kuuleminen

Seurakuntaneuvostolle on varattava tilaisuus antaa lausunto ennen kuin yhteinen kirkkovaltuusto tekee päätöksen asiassa, joka koskee:

7) rakennusta, jota käytetään seurakunnan toiminnassa.

Hankesuunnitelma lähetetään Loviisan rakennusvalvontaan lupamäärittelyä varten.

Aikataulu: Hankesuunnitelma liitteineen käsitellään yhteisessä kirkkoneuvostossa toisen kerran 27.3. Hankesuunnitelma käsitellään 3.4. yhteisessä kirkkovaltuustossa. Lupapyyntö lähtee kirkkohallitukseen.

Suunniteltu jatko: Suunnitteluvaihe kk 02-06 / -25

✓ urakan kilpailuttaminen ja urakoitsijavalinnat kk 08-09 / -25

✓ hankkeen markkinahinta / tarjoukset ovat käytettävissä kk 09 / -25, jonka jälkeen tilaajan hallinnolliset päätökset ja avustushakemus kirkkohallitukselle ovat mahdollisia

✓ hanketoteutus kk 01-10 / 2026

✓ hanketoteutus valmis ja kirkko käyttöön otettavissa kk 11 / -26

EHDOTUS: Yhteinen kirkkoneuvosto pyytää lausuntoa hankesuunnitelmasta liitteineen viimeistään 20.3.2025. Lausuntoa pyydetään 1) museovirastolta, Maarit Mannila, 2) Agricolan suomalaisen seurakunnan seurakuntaneuvostolta 3) församlingsrådet i Agricola svenska församling ja 4) yhteistyötoimikunnalta ja 5) suunnitelma lähetetään Loviisan rakennusvalvonnalle lupamäärittelyä varten.

PÄÄTÖS: Ehdotuksen mukaan.

YKN § 25 27.3.2025

Kaikki lausunnot, paitsi Loviisan kaupungin lupamäärittely, on saatu. Jatkosuunnittelupäätöksen kannalta kaupungin lausunto ei ole oleellinen. Kaikissa lausunnoissa kiitetään hankesuunnitelman huolellista toteutusta.

Agricolan suomalaisen seurakunnan seurakuntaneuvosto, Agricola svenska församling seurakuntaneuvosto ja yhteistyötoimikunta ehdottavat, että penkkirivejä voisi monikäyttöisyyden kannalta poistaa useampia kuin hankesuunnitelmassa on mainittu. Myös hankesuunnitelmassa kirkon etuosaan säilytettäväksi merkityt penkkirivit voisi hyvinkin poistaa, jotta tilan käyttö olisi joustavampaa.

Agricola svenska församling seurakuntaneuvosto ja yhteistyötoimikunta ehdottavat leikkitalan sijoittamista saarnastuolin alle VE 1 B mukaan.

Museovirasto ehdottaa, että vaihtoehto VE 1 B toimii jatkosuunnittelun perustana. Museovirasto katsoo kuitenkin, että VE 1 B:ssä ehdotettua poistettujen penkkien määrää ei tule lisätä.

Koska projektisuunnitelma sisältää merkittäviä muutoksia, tarvitaan myös kirkkohallituksen lupa näille muutoksille, mutta tämä tehdään vasta, kun suunnitelma on hyväksytty.

EHDOTUS: Yhteinen kirkkoneuvosto ehdottaa yhteiselle kirkkovaltuustolle, että tämä hyväksyy hankesuunnitelman vaihtoehto VE 1 B mukaan. Pykälä tarkastetaan välittömästi.

PÄÄTÖS: Ehdotuksen mukaan. Pykälä tarkastettiin välittömästi.

YKV 3.4.2025

Loviisan kaupungin vastaus saapui määräajan jälkeen 2.4.2025, jossa todettiin, että hanke vaatii rakennusluvan.

EHDOTUS: Yhteinen kirkkovaltuusto päättää hyväksyä hankesuunnitelman vaihtoehto VE 1 B mukaan. Pykälä tarkastetaan välittömästi.

PÄÄTÖS: Yhteinen kirkkovaltuusto päätti yksimielisesti hyväksyä hankesuunnitelman vaihtoehto VE 1 B mukaan. Pykälä tarkastettiin välittömästi.

Yhteinen kirkkoneuvosto § 7 13.2.2025
Yhteinen kirkkovaltuusto 3.4.2025

§ 20 MÄÄRÄALAN MYYNTI 1, SUURILA

YKN § 7 13.2.2025 Valmistelu talouspäällikkö luonnonympäristöpäällikkö Mona Bäckman

Metsätyöryhmä ehdottaa sellaisten metsämaa-alueiden myyntiä jotka eivät seurakuntayhtymän kannalta ole kannattavia omistaa pienen kokonsa, epäedullisen sijainnin tai huonon maaperänsä vuoksi ja metsätilat, joille ei ole rakennettu metsäautotietä.

Tähän kategoriaan kuuluu lohkomaton alue 11,81 ha talousmetsää, joka sijaitsee Kimonkylässä, Lapinjärvellä ja on osa Suurila Rno: 407-404-20-16 (liite määräala 1). Tästä kaupasta syntyvät lohkomiskulut kohdistetaan mahdolliselle ostajalle.

EHDOTUS: Yhteinen kirkkoneuvosto ehdottaa yhteiselle kirkkovaltuustolle että kiinteistöstä Suurila 407-404-20-16 lohkomaton alue 11,81 ha asetetaan myyntiin ja että yhteinen kirkkovaltuusto antaa yhteiselle kirkkoneuvostolle valtuudet hyväksyä tai hylätä annetut tarjoukset.

PÄÄTÖS: Ehdotuksen mukaan.

YKV 3.4.2025

EHDOTUS: Yhteinen kirkkovaltuusto päättää,

- a) että kiinteistöstä Suurila 407-404-20-16 lohkomaton alue 11,81 ha asetetaan myyntiin ja
- b) antaa yhteiselle kirkkoneuvostolle valtuudet hyväksyä tai hylätä annetut tarjoukset.

PÄÄTÖS: Ehdotuksen mukaan.

Yhteinen kirkkoneuvosto § 9 13.2.2025
Yhteinen kirkkovaltuusto 3.4.2025

§ 21 MÄÄRÄALAN MYYNTI RÖJSJÖMOSSEN, PRÄSTGÅRDEN

YKN § 9 13.2.2025 Valmistelu talouspäällikkö luonnonympäristöpäällikkö Mona Bäckman

Metsätyöryhmä ehdottaa sellaisten metsämaa alueiden myyntiä jotka eivät seurakuntayhtymän kannalta ole kannattavia omistaa pienen kokonsa, epäedullisten sijainnin tai huonon maaperänsä vuoksi. Metsätilat joihin ei ole rakennettu metsäautotie mukaan lukien.

Tähän kategoriaan kuuluu lohkomaton alue 1,01 ha metsää joka sijaitsee Sävträskin kylässä Loviisassa ja on osa Prästgården Rno: 434-424-10-37 (liite määräala 4). Tästä kaupasta syntyvät lohkomiskulut kohdistetaan mahdolliselle ostajalle.

EHDOTUS: Yhteinen kirkkoneuvosto ehdottaa yhteiselle kirkkovaltuustolle että kiinteistöstä Prästgården 434-424-10-37 lohkomaton alue 1,01 ha metsäalue asetetaan myyntiin ja että yhteinen kirkkovaltuusto antaa yhteiselle kirkkoneuvostolle valtuudet hyväksyä tai hylätä annetut tarjoukset.

PÄÄTÖS: Ehdotuksen mukaan.

YKV 3.4.2025

EHDOTUS: Yhteinen kirkkovaltuusto päättää,

- a) että kiinteistöstä Prästgården 434-424-10-37 lohkomaton alue 1,01 ha metsäalue asetetaan myyntiin ja
- b) antaa yhteiselle kirkkoneuvostolle valtuudet hyväksyä tai hylätä annetut tarjoukset.

PÄÄTÖS: Ehdotuksen mukaan.

Yhteinen kirkkoneuvosto § 28 27.3.2025
Yhteinen kirkkovaltuusto 3.4.2025

§ 22 MÄÄRÄALAN MYYNTI HOPOM metsä- ja vesialue, PRÄSTGÅRDEN

YKN § 28 27.3.2025 Valmistelu luonnonympäristöpäällikkö Mona Bäckman

Metsätyöryhmä ehdottaa sellaisten metsämaa-alueiden myyntiä, jotka eivät seurakuntayhtymän kannalta ole kannattavia omistaa pienen kokonsa, epäedullisen sijainnin tai huonon maaperänsä vuoksi mukaan lukien metsätilat, joihin ei ole rakennettu metsäautotietä.

Tähän kategoriaan kuuluu lohkomaton alue n. 0,4 ha metsää ja 10,1 ha vesialuetta, joka sijaitsee Sävträskin kylässä Loviisassa ja on osa Prästgården Rno: 434-424-10-37 (karttaliite). Tästä kaupasta syntyvät lohkomiskulut kohdistetaan mahdolliselle ostajalle.

EHDOTUS: Yhteinen kirkkoneuvosto ehdottaa yhteiselle kirkkovaltuustolle, että kiinteistöstä Prästgården 434-424-10-37 lohkomaton alue 0,4 ha metsäalue ja 10,01 ha vesialuetta asetetaan myyntiin. Myyjällä on oikeus hyväksyä tai hylätä tarjoukset.

PÄÄTÖS: Ehdotuksen mukaan.

YKV 3.4.2025

EHDOTUS: Yhteinen kirkkovaltuusto päättää,
a) että kiinteistöstä Prästgården 434-424-10-37 lohkomaton alue 0,4 ha metsäalue ja 10,01 ha vesialuetta asetetaan myyntiin ja
b) antaa yhteiselle kirkkoneuvostolle valtuudet hyväksyä tai hylätä annetut tarjoukset

PÄÄTÖS: Ehdotuksen mukaan.

§ 23 ILMOITUSASIAT

YKV 3.4.2025

1. Seuraavat kokoukset:
  - ti 17.6.2025 klo 18
2. Kirkkohallitus päättää avustushakemuksista 8.4.2025.

Kohdat 1-2 merkittiin tiedoksi.

§ 24 KOKOUKSEN PÄÄTTÄMINEN OIKAISUVAATIMUSOHJEIN JA VALITUSOSOITUKSIN

YKV 3.4.2025

Pöytäkirjaan liitettävissä oikaisuvaatimusta ja valitusosoitusta koskevissa ohjeissa annetaan oikaisuvaatimuksen ja valitusosoituksen käyttöön tarpeelliset menettelyohjeet.

EHDOTUS: Oikaisuvaatimus ja valitusosoitus liitetään pöytäkirjaan.

PÄÄTÖS: Ehdotuksen mukaan.

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 18.47.

VALITUSOSOITUS

Loviisanseudun seurakuntayhtymä

Yhteinen kirkkovaltuusto

3.4.2025 §

1 MUUTOKSENHAKUKIELLOT

Valmistelua ja täytäntöönpanoa koskevat muutoksenhakukiellot

Seuraavista päätöksistä ei kirkkolain (652/2023) 12 luvun 4 §:n mukaan saa tehdä kirkollisvalitusta eikä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 2 luvun 6 §:n 2 momentin nojalla hallintovalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa. Julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016, hankintalaki) 146 §:n 2 momentin 1 kohdan mukaan hankintalain mukaista valitusta ei voi tehdä päätöksestä tai muusta ratkaisusta, joka koskee yksinomaan hankintamenettelyn valmistelua.

Pöytäkirjan pykälät: §§ 14-18 , §§ 20-24

Erikseen säädetyt muutoksenhakukiellot

1. Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 2 luvun 6 §:n 2 momentin mukaan valittamalla ei saa hakea muutosta hallinnon sisäiseen määräykseen, joka koskee tehtävän tai muun toimenpiteen suorittamista.
2. Hankintaa koskevista päätöksistä ei kirkkolain 12 luvun 8 §:n 2 momentin nojalla saa tehdä kirkkolain mukaista oikaisuvaatimusta eikä kirkollisvalitusta, jos asia kuuluu markkinaoikeuden toimivaltaan. Asia kuuluu markkinaoikeuden toimivaltaan, jos hankinnan arvo ylittää hankintalain 25 §:n mukaisen kynnysarvon. Kansalliset kynnysarvot ilman arvonlisäveroa laskettuna ovat:
  - 60 000 € (tavarat ja palvelut sekä suunnittelukilpailut);
  - 150 000 € (rakennusurakat);
  - 400 000 € (hankintalain liitteen E 1–4 kohdassa tarkoitettut sosiaali- ja terveystyöpalvelut);
  - 300 000 € (hankintalain liitteen E 5–15 kohdassa tarkoitettut muut erityiset palvelut) ja – 500 000 € (käyttöoikeussopimukset).

Liitetään pöytäkirjaan

3. Muun lainsäädännön mukaan päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla.

Pöytäkirjan pykälät ja valituskieltojen perusteet:

2 HANKINTAOIKAISU

Hankintayksikön päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun tyytymätön asianosainen voi tehdä hankintayksikölle kirjallisen hankintoaikaisun (hankintalaki 132–135 §). Hankintoaikaisu toimitetaan hankintayksikölle.

Hankintayksikkö: Loviisanseudun seurakuntayhtymä yhteinen kirkkovaltuusto

Käyntiosoite: Brandensteininkatu 11, 07900 Loviisa

Postiosoite: PL 73, 07901 Loviisa

Sähköposti: loviisanseudunseurakunnat@evl.fi

Hankintoaikaisu on tehtävä **14 päivän kuluessa** siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta.

Tiedoksiannon katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei sen näytetä tapahtuneen myöhemmin. Käytettäessä sähköistä tiedoksiantoa viestin katsotaan saapuneen vastaanottajalle sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin.

Hankintoaikaisun on oltava perillä oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa hankintoaikaisun tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen. Hankintoaikaisun voi omalla vastuullaan lähettää postitse, lähetin välityksellä tai sähköisesti.

Hankintoaikaisun sisältö

Hankintoaikaisusta on käytävä ilmi:

- oikaisua vaativan nimi sekä tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi
- tiedot hankintoaikaisun kohteena olevasta päätöksestä
- millaista oikaisua päätökseen vaaditaan
- millä perusteilla oikaisua päätökseen vaaditaan.

Liitetään pöytäkirjaan

Hankintaoikaisuun on liitettävä asiakirjat, joihin vaatimuksen tekijä vetoaa, jolleivät ne jo ole hankintayksikön hallussa.

3 VALITUSOSOITUS

Valitusviranomaisen ja valitusaika

a) Kirkollis- ja hallintovalitukset

Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella.

Valitusviranomaisen ja yhteystiedot:

Helsingin hallinto-oikeus

Käyntiosoite: Tuomioistuimet-talo, Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki

Postiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki

Sähköposti: helsinki.hao@oikeus.fi

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa

<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet> **Kirkollisvalitus, pöytäkirjan pykälät: §**

Hallintovalitus, pöytäkirjan pykälät: § 19

Valitusaika on **30 päivää** päätöksen tiedoksisaannista.

Muutoksenhakuajan laskeminen

Valitus- ja oikaisuvaatimusaika lasketaan päätöksen tiedoksisaannista, tiedoksisaantipäivää lukuun ottamatta. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana ajankohtana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa katsotaan asianosaisen saaneen tiedon päätöksestä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Seurakunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemäntenä päivänä siitä, kun pöytäkirja on julkaistu yleisessä tietoverkossa. Jos muutoksenhakuajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Liitetään pöytäkirjaan

b) Valitus markkinaoikeuteen

Valitus on tehtävä kirjallisesti **14 päivän kuluessa** siitä, kun ehdokas tai tarjoaja on saanut tiedon hankintaa koskevasta päätöksestä valitusosoituksineen.

Jos hankintayksikkö on tehnyt hankintapäätöksen jälkeen hankinta- tai käyttöoikeussopimuksen hankintalain 130 §:n 1 tai 3 kohdan nojalla noudattamatta odotusaikaa, valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa siitä, kun tarjoaja on saanut tiedon päätöksestä valitusosoituksineen.

Valitus markkinaoikeudelle on tehtävä viimeistään kuuden kuukauden kuluessa hankintapäätöksen tekemisestä siinä tapauksessa, että ehdokas tai tarjoaja on saanut tiedon hankintapäätöksestä valitusosoituksineen ja hankintapäätös tai valitusosoitus on ollut olennaisesti puutteellinen.

Ehdokkaan tai tarjoajan katsotaan saaneen päätöksestä oheisasiakirjoineen tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei sen näytetä tapahtuneen myöhemmin. Käytettäessä sähköistä tiedoksiantoa viestin katsotaan saapuneen vastaanottajalle sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin.

Hankinta-asiaan muutosta hakevan on lisäksi kirjallisesti ilmoitettava hankintayksikölle asian saattamisesta markkinaoikeuden käsiteltäväksi. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikön ilmoittamaan osoitteeseen viimeistään silloin, kun hankintaa koskeva valitus toimitetaan markkinaoikeuteen. Hankintayksikön yhteystiedot ovat edellä hankintaohjeissa koskevassa kohdassa.

Markkinaoikeuden käsiteltäväksi valituksella voidaan saattaa hankintalaissa tarkoitettu hankintayksikön päätös tai hankintayksikön muu hankintamenettelyssä tehty ratkaisu, jolla on vaikutusta ehdokkaan tai tarjoajan asemaan. Markkinaoikeuden käsiteltäväksi valituksella ei voida saattaa hankintayksikön sellaista päätöstä tai muuta ratkaisua, joka koskee 1) yksinomaan hankintamenettelyn valmistelua, 2) sitä, että hankintasopimusta ei jaeta osiin hankintalain 75 §:n nojalla tai 3) sitä, että hankintalain 93 §:ssä tarkoitettun kokonaistaloudellisen edullisuuden perusteena käytetään yksinomaan halvinta hintaa tai kustannuksia. Asia voidaan saattaa markkinaoikeuden käsiteltäväksi, jos hankinnan arvo ylittää hankintalain 25 §:n mukaisen kynnyksarvon.

Markkinaoikeuden yhteystiedot

Valitus on toimitettava markkinaoikeudelle osoitettuna osoitteeseen:

Postiosoite: **Radanrakentajantie 5, 00520 HELSINKI**

Käyntiosoite: **Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki 5**

Puhelinvaihe: 029 56 43300

Faksi: 029 56 43314

Sähköpostiosoite: markkinaoikeus@oikeus.fi

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

4 VALITUKSEN SISÄLTÖ JA LIITTEET SEKÄ VALITUKSEN TOIMITTAMINEN JA OIKEUDENKÄYNTIMAKSU

Valituksen sisältö

Valituksessa on ilmoitettava:

- valittajan nimi ja yhteystiedot
- postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää
- sähköpostiosoite, jos valitusviranomaisen päätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- vaatimuksen perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä valitusviranomaiselle.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä:

- valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Liitetään pöytäkirjaan

Asiamiehen on esitettävä valtakirja. Jollei valitusviranomainen toisin määrää, valtakirjaa ei kuitenkaan tarvitse esittää oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 32 §:ssä tarkoitetuissa tilanteissa.

Valitusasiakirjojen toimittaminen

Valitusasiakirjat on toimitettava valitusajassa päätöksessä mainitulle valitusviranomaiselle. Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse, lähetin välityksellä tai sähköisesti. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Jos vireillepanon viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulukuun tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa asiakirjat toimittaa markkinaoikeudelle ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen. Sähköinen viesti katsotaan saapuneeksi viranomaiselle silloin, kun se on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Oikeudenkäyntimaksu

[Tuomioistuinmaksulain](#) (1455/2015) 2 §:n nojalla muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksu, jollei lain 4, 5, 7, 8 tai 9 §:stä muuta johdu. Tuomioistuinmaksulain 2 §:ssä säädettyjen maksujen tarkistamisesta annetun oikeusministeriön asetuksen (1122/2021) 1 §:n mukaan oikeudenkäyntimaksu hallinto-oikeudessa on 270 € ja markkinaoikeudessa 2 120 €. Käsittelymaksu markkinaoikeudessa on kuitenkin 4 240 €, jos hankinnan arvo on vähintään 1 miljoona euroa ja 6 350 €, jos hankinnan arvo on vähintään 10 miljoonaa euroa. Ajantasainen tieto oikeudenkäyntimaksuista löytyy täältä: [Maksut - Tuomioistuinlaitos \(oikeus.fi\)](#)

Yksityiskohtainen valitusosoitus liitetään pöytäkirjanotteeseen.

Liitetään pöytäkirjaan